

út at koyra

15/97

LAGT TIL RÆTTIS: EIRIKUR LINDENSKOV
MYNDIR: JENS KRISTIAN VANG

Fyrsti bilurin hevði stóran áhuga

Hvørt ár, tá Føroya Ellisakfør "luftar" akførini, er okkurt "nýtt" ellisakfar at síggja. Hesaferð hevði gamli Fordur-in størstan áhuga

Flaggdagin vórðu ellisakførini hjá teimum í Føroya Ellisakførum luftað. Dimmalætting skrivaði í gjár, at elli ikki sæst á teimum. So er, men gomul eru tey kortini.

Øll akførini - bæði súkkurnar og bilarnir - eru áhugaverd, hvørt á sín hátt, men hesaferð vórðu serliga tveir bilar, ið høvdu serstakan áhuga.

Ford TT lastbilurin hjá Hans Elmari Poulsen á Vatnsørum er frá 1922. Hann er av júst sama slag, sum tann fyrsti bilurin, ið Johannes Olsen og Júst Sivertsen keyptu til Føroya í

mai 1922. Okkurt lítið frábrigdi er við stýrhúsinum, men bilurin annars er hin sami. Hann er gulur við trælast, meðan bilurin hjá Júst og Johannesi var myrkur - svartur ella brúnur.

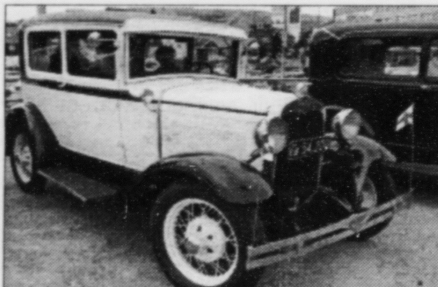
Annar sera áhugaverdur bilur var ein Bentley frá 1954, sum eisini Hans Elmari Poulsen - ella Vatnsøyrar Bilasavn - eigur. Hetta er kanska ikki júst ein bilur, sum er kendur á Føroysku veginum - heldur er hann kendur fyri at koyra runt við kongum og øðrum finum fólki. Men ein sera vakur og áhugaverdur bilur.

Ford TT lastbilurin hjá Vatnsøyrar Bilasavni hevði størstan áhuga. Uttan iva tí, at fólk í honum kunnu síggja, hvussu fyrsti bilurin á føroysku veginum sá út - og her er hann!

Hetta er ein Bentley frá 1954. Kanska ikki so kendur á føroysku veginum - men ein rættur kongabilur. Hann er at síggja á Vatnsøyrar Bilasavni

Hetta er ein Ford frá 1930. Hann hevur verið í Føroyum síðani fyrst í 1970'unum, men er settur í stand seinnu árin

Hesin er kendur frá føroysku veginum í 60 og 70'unum. Hetta er ein Ford Taunus 17 m frá 1964. Hann er høvuðsumvældur og sær út sum fyrsta dagin

Hesa Sunbeam S7 frá 1954 keypti Hergeir Petersen í Keypmannahavn.

Til Onglands at umvæla motorin

Motorsúkkurnar eru ein týðandi partur av ellisakførunum. Hergeir Petersen í Havn hevur sett sína Sunbeam S7 frá 1954 í stand

Ein týðandi partur av akførunum hjá limunum í Føroya Ellisakførum eru gomlu motorsúkkurnar. Ein av teimum ið nastu við motorsúkkurnum er Hergeir Petersen í Havn. Í blaðnum hjá Føroya Ellisakførum greiddi hann einaferð frá um motorsúkkur sín - eina Sunbeam S7:

— Eg arbeiddi nøkur ár í NKT í Keypmannahavn og koyrdi við mínum gamla Morris 1000 frá 1957, men við Fø-plátum. Tá reidiliga nógv skuldi gerast við bilin, um skuldi ganga gjøgnum sýn og fáa danska plátur, valdi eg heldur at senda bilin heim og umvæla hann sjálvur seinni.

Hetta var í 1973, og tá keypti eg Sunbeam motorsúkkuna. Hon vísti seg at starta illa, og tí varð lítið koyrt við henni niðri.

Í 1974, tá eg flutti heim til Føroya, tók eg súkkuna við, og síðani hevur hon staðið. Eg havi av og á ætlað at gjørt hana aftur, men

ikkj fyrr enn felagið Føroya Ellisakfør varð stovnað, kom gongd á.

Uppgávan varð nú at kanna, um møguleiki varð at fáa teir neyðugu eykalutirnar.

Trupult at finna samband

Eg havi í fleiri ár arbeitt saman við Leslie Cruse, ið er onglendingur og bað hann kanna hetta, tá hann árliga varð í frítíð síni í Onglandi. Hann spurdi ymsa staðni, men eingin segði seg vita, hvar eykalutir til Sunbeam motorsúkkur kundu fáast til vega.

Á hesi 1993, tá ið Leslie kom heim av eini ferð í Onglandi, hevði hann eitt október nr. av motorsúkkublaðnum Classic Bike við; men varð hann ikki komin fram á nakran, sum kundi fáa eykalutir til vega.

Tað lagna hendi nú, at í hesum blað var ein haldaralýsing við eini forsið av

septemberblaðnum, og á hesi forsiða var mynd av eini Sunbeam súkklu. Eg segði við Leslie, at ivaleyst var onkur grein í septemberblaðnum um hetta motorsúkkulumerki og kanska eisini ein ábending um, hvar eykalutir kundu fáast til vega. Septemberblaðið varð so umbíðið frá forlagnum, og rætt var, ein 4 síðu long grein um søguna um hesa motorsúkklu og adressan hjá einasta vekkstaði í Onglandi, sum seldi eykalutir og umvældi hesar súkkur.

Motorurin til Onglands

Síðani settu vit okkum í samband við hetta verkstað og fingi yvirslag og prísir yvir eykalutir, ið næstan allir kundu fáast til vega.

Veturin 1993/94 umvældi eg so alla súkkuna uttan sjálfvan motorin. Tó fekk eg bilverkstaðið hjá Steinbjørn í Lambanum at gera sprott-iarbeiðið.

Motorsúkkulan varð sett

saman og var við á fram-sýningini hjá Føroya Ellisakførum á Ólavsøku 1994, men kundi tó ikki koyra, av tí at motorurin ikki var umvældur.

Nú hugt varð eftir motorinum, vísti seg, at hann var so mikkil nógv slitin og ó-tættur, at neyðugt var at senda hann á nevnda verkstað til høvuðsumvælingar.

So varð gjørt, og nú koyrir súkkulan hjá Hergeiri Petersen sum fyrsta dagin. Sunbeam motorsúkkulan er teknað og royndarkoyrd í 1944-45 og framleidd frá 1946 til 57 í tveimum sniðum, S7 og S8. Tilsamans hesi ár eru av S7 og S8 framleiddar slakar 15000 súkkur.

Motorurin er 25 HK við 2 sýlindarum og 500 m³. Súkkulan hjá Hergeiri vigar umleið 200 kg og er frá 1954.